

Rapport over CES-mærkning v. Sydfyns Erhvervsforskole 1.maj – 28. august 2019

Af M. Bjerregaard & P. Teglhøj

Sammenfatning

I det nye CES område ved Sydfyns Erhvervsforskole, Svendborg, blev der på 11 runder i 2019 fanget i alt 626 fugle. 521 blev ringmærket, 95 af disse blev genfanget i løbet af CES perioden og yderligere 10 fugle mærket udenfor CES perioden blev aflæst og registreret som CES fugle. 31 arter var repræsenteret blandt de fangede fugle. Områdets ynglefugle domineres af sangere (munk, tornsanger, gransanger, løvsanger, gulbug, havesanger, kærsanger og gærdesanger), der tilsammen udgjorde 58% af de fangede fugle. Munk og tornsanger var de dominerende sangerarter; de udgjorde 50% af de fangede sangere. På de 3 første gennemførte CES runder (19/5, 30/5 og 8/6) var kun voksne fugle (2k+) repræsenteret blandt mærkede og aflæste fugle. Fra runde 5 (16/6) begyndte 1k fugle at blive repræsenteret (30%) og frem til og med runde 11 (10/8) udgjorde 1k fuglene den største andel af de fangede fugle. Tornsangere ugeproduktion (1. kuld) toppede i runde 8 (10/7) og i runde 11-12 sås antydning af andet kuld hos nogle ynglefugle. Først kuld af munk kom på vingerne i runde 6-8, med en klar top i runde 7 (3/7) og med antydning af nogle 2. kulds unger med stigende ugefangst i runde 12 (24/8). Løvsangere ugeproduktion toppede i runde 5 (16/6) for første kuld og runde 9 for 2. kuld. Efter CES mærkningens afslutning (24/8) blev der i perioden 4/9-13/10 gennemført regelmæssige mærkninger i CES-sitets A-område, for at kortlægge hvorvidt trækfugle passerede og brugte området som fouragerings- og rasteområde. I perioden blev der med 4-5 net (33-42 netmeter) fanget i alt 957 fugle hvoraf 900 blev mærket og 57 aflæst. 27 forskellige arter var repræsenteret i trækperioden, heraf nye arter for området som; broget fluesnapper, gråspurv, korttået træløber og skovpiber, arter som ikke blev fanget under den standardiserede mærkning i yngleperioden. Området ser således ud til at være fourageringsområde for en del trækfugle, med jernspurv, gransanger og munk som dominerende arter. Kun 12 (22,6%) af de genfangede fugle var mærket i CES perioden, hvoraf halvdelen (50%) var 1k mejser. Konklusionen efter første års CES mærkning ved Svendborg er, at sitet fint kan bruges fremadrettet. Der er blevet fanget mange fugle, hvilket gør det statistiske grundlag solidt. Artsdiversiteten er høj, andelen af forskellige sangere er høj og sitet kan derfor supplere viden fra eksisterende sites, der overvejende er tilknyttet rørskov. Endelig rummer sitet fin mulighed for at følge gennemtrækkende fugle i det tidlige forår og ved efterårstrækket.

Området

CES-sitet er placeret på Sydfyns Erhvervsforskoles område (Sankt Jørgens, Svendborg Jorder 2004357, Matrikelnr. 0012a, Lodsejer: Sydfyns Erhvervsforskole/Svendborg Kommune). Arealet er samlet på 246.198m². Området er sammensat af forskellige habitattyper, med blandede busk- og løvtræer, åbne områder med urtevegetation, blandingsskov med løv- og nåletræer samt flere småsøer med tilhørende små rørkovsområder. Publikumstrykket er særdeles lavt i området; skolens elever færdes primært på området umiddelbart i tilknytning til skolens lokaler. På CES runderne er der kun set ganske få løbere og hundeluftere i området. I en weekend i CES perioden blev der afholdt hestetævne på skolens lokalitet. Ringmærkningsaktiviteter blev tilrettelagt, så der ikke var sammenfald hermed. Shelterovernattende

gæster har besøgt området 1 gang i løbet af CES perioden. Shelters ligger mellem A- og C- området og har ingen forstyrrende effekt på fuglene eller ringmærkningsaktiviteterne. Skolen har koordineret i forhold til information af sheltergæster om ringmærkningsaktiviteter i området.

Etablering og drift af sitet

Økonomisk støtte til er opnået fra Danmarks Ringmærkerforening (5.708 kr) og DOF Fyn (4.500 kr) til indkøb af spejlnet og netstænger. Restbeløb på 2.455 kr til dækning af stænger, snore og pløkker mm. er betalt af egne midler (PT). Den meddelte støtte til indkøb af net og stænger kom først så sent, at 1. CES runde (1/5-10/5) ikke kunne gennemføres. I samarbejde med Sydfyns Erhvervsforskoles ansvarlige for udeområdet/friluftlinje og 3 elever, blev egnede netsteder fundet og etableret i april 2019. Skolens elever hjalp med beskæring af buske/vegetation ved netstederne. Der er indgået aftale om at eleverne fremadrettet hjælper med at vedligeholde netstederne og sikre ensartet højde på vegetation fra år til år. At holde vegetationen nede bliver en udfordring, men med skolens samarbejde håber vi på at kunne lykkes hermed. Sydfyns Erhvervsforskole har udstedt tilladelse til at ringmærke på skolens område til de site- ansvarlige, Peter Teglhøj (PT) og Michael Bjerregaard (MB).

Oversigt over netsteder

A-område (3 net – 28 netmeter): A1 (9 m), A2 (10 m), A3 (9 m)

B-område (5 net – 39 netmeter): B1 (9 m), B2 (6 m), B3 (9 m), B4 (9 m), B5 (6 m)

C-område (6 net – 42 netmeter): C1 (12 m), C2 (6 m), C3 (9 m), C4 (6 m), C5 (6 m), C6 (3 m)

I alt 14 net (109 netmeter). Fotodokumentation og nærmere beskrivelse af de enkelte netsteder ses i Appendix 1.

Resultater

Af nedenstående tabel 1 ses resultaterne af de gennemførte 11 CES runder. Total er summen af mærkede og aflæste fugle. I alt blev 626 fugle fanget; 521 blev ringmærket, 95 af disse blev genfanget i løbet af CES perioden, og yderligere 10 fugle mærket udenfor CES perioden blev aflæst og registreret som nye CES fugle (tabel 2 & 3). 100 netmeter blev anvendt på runde 2 og 3. I runde 4-12 blev anvendt 109 netmeter da et ekstra net blev sat op i A-området (A3).

Tabel 1

	-----	19-maj	30-maj	08-jun	16-jun	26-jun	03-jul	10-jul	23-jul	04-aug	10-aug	24-aug	
Art/runde	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Total
Solsort		3	3	1	2	2	3	3	2	4	4	1	28
Tornsanger		13	6	7	4	14	4	20	5	2	5	6	86
Rødhals		2	1	0	1	7	4	3	2	3	5	3	31
Blåmejse		1	2	3	1	4	2	1	8	3	1	0	26
Dompap		3	3	0	5	2	1	3	5	2	1	3	28
Munk		5	2	6	4	16	31	6	6	3	7	10	96
Jernspurv		3	2	1	0	2	2	4	5	3	0	4	25
Gransanger		1	2	2	5	9	4	6	16	10	11	7	74
Løvsanger		4	6	7	10	3	1	1	4	2	1	0	39
Havesanger		2	7	3	0	5	1	0	2	1	1	2	24
Gulbug		0	5	7	5	1	0	1	3	2	1	0	25
Gulspurv		0	2	2	0	0	0	4	2	4	0	2	16
Musvit		0	3	3	1	3	9	5	0	6	2	0	32

Fuglekonge		0	1	0	2	0	0	0	1	0	0	1	5
Halemejse		0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
Sumpmejse		0	1	1	1	0	2	1	2	0	0	1	9
Tornirisk		0	0	6	4	2	3	2	1	0	0	1	19
Kærsanger		0	0	1	6	4	1	0	1	1	0	1	15
Sangdrossel		0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	1	4
Gærdesmutte		0	0	1	1	1	2	2	1	3	1	1	13
Gærdesanger		0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	3
Topmejse		0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
Stillits		0	0	0	0	3	0	0	1	0	0	5	9
Landsvale		0	0	0	0	1	0	1	2	0	0	0	4
Bogfinke		0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2
Rødstjert		0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	3
Gråsisk		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Skovspurv		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Spætmejse		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Grønirisk		0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Husrødstjert		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Total		37	47	53	52	82	74	68	70	51	43	49	626

Tabel 2: Allerede dansk mærkede fugle registreret som nye CES fugle (alle fugle mærket i eller nær CES området)

DataType	Periode	EURingRingnummer	Dato	Tid	SpeciesReported	SexReported	AgeReported	Ringed
G	3	DKC9CJ...1759	30-05-2019	09:15	Blåmejse (14620)	F	2k+	7/4 2019
G	6	DKC9AL...7143	26-06-2019	09:00	Landsvale (9920)	F	5k	10/6 2015
G	9	DKC9CJ...1154	23-07-2019	10:00	Landsvale (9920)	M	2k	23/7 2018
G	8	DKC9CM...7759	10-07-2019	10:20	Landsvale (9920)	M	2k	21/6 2018

G	9	DKC9D...09576	23-07-2019	10:00	Landsvale (9920)	M	4k	17/8 2016
G	10	DKCAX...30424	04-08-2019	07:25	Musvit (14640)	F	4k+	15/12 2017
G	11	DKCBX...87036	10-08-2019	08:15	Musvit (14640)	F	2k	21/3 2019
G	3	DKC9CJ...1740	30-05-2019	09:30	Sumpmejse (14400)	F	2k	12/2 2019
G	9	DKC9CT...1740	23-07-2019	07:40	Sumpmejse (14400)	F	2k	12/2 2019
G	6	DKC9AM...4448	26-06-2019	06:20	Topmejse (14540)	M	3k+	21/1 2018

Tabel 3: CES fugle mærket i udlandet registret som ny CES fugl

G	4	BLB 14840223 (Belgium, Brussels)	08-06-2019	07:00	Tornsanger (12750)	M	3k+	Afventer svar fra ZM
---	---	-------------------------------------	------------	-------	--------------------	---	-----	-------------------------

Rundebeskrivelse

1. runde: Blev ikke afviklet da vi afventede økonomisk støtte til net og stænger.

19.maj 2019 (2. runde)

D. 19. maj 2019 blev fik vi startet det nye CES-site i Svendborg op. 6 timers arbejde ved nettene gav fangst af i alt 37 fugle blev ringmærket, arts- og om muligt kønsbestemt. Fuglene blev vejjet, fik målt vingelængde og bestemt fedtscore. I alt 13 net (100 netmeter) var i brug – de 11 net fangede fugle, mens 2 af nettene ingen fugle gav. Næste prøvemærkning regner vi med at gennemføre en af de sidste dage i maj og vil tage bestik af en mulig alternativ placering af de sidste net.

30. maj 2019 (3. runde)

3. CES runde blev gennemført Skærtorsdag d. 30/5 2019, med i alt 47 fugle fanget. 40 nye fugle ringmærket og 7 aflæsninger. Et fint resultat da der endnu ingen 1k fugle er fanget.

8. juni 2019 (4. runde)

Flere arter kom til listen over mærkede fugle i området (sangdrossel, gærdesmutte, gærdesanger, tornirisk). I alt blev der fanget 53 fugle. En Tornsanger med belgisk ring blev aflæst – svar på hvor og hvornår fuglen blev ringmærket afventer ZM.

16. juni 2019 (5. runde)

5. CES runde blev afviklet i fint vejr søndag d. 16. juni 2019 ved Sydfyns Erhvervsforskole, en dag vi var spændte på hvad ville bringe, ovenpå flere dages kraftigt regnvejr over Sydfyn. Det blev begyndelsen til fangst af udføjne unger (1k fugle) af flere arter. I alt blev der fanget 52 fugle. 1 jernspurv der så syg ud blev sat fri uden ringmærkning. Af de mærkede fugle var 16 fugle 1k fugle (gærdesmutte, gransanger, dompap, blåmejse, løvsanger, musvit, tornirisk, sumpmejse, solsort, fuglekonge).

26. juni 2019 (6. runde)

6. CES runde blev afviklet onsdag d. 26. juni 2019 ved Sydfyns Erhvervsforskole, i høje temperaturer allerede ved solopgang. Da vi åbnede nettene en halv time før solopgang var temperaturen over 20 grader, og ved lukning efter 6 timers ringmærkning var temperaturen kravlet op på 29 grader. En varm dag, men med mange aktive fugle. Det blev således 1k fuglenes dag. De udgjorde 63% af de nymærkede fugle. I alt blev der fanget 82 fugle, hvoraf 62 blev mærket og 20 aflæst. Nye arter kom på artslisten, bl.a. topmejse, stillits, bogfinke og landsvale.

3. juli 2019 (7. runde)

7. CES runde blev afviklet onsdag d. 3. juli 2019 ved Sydfyns Erhvervsforskole. Det blev 1k fuglenes dag – 1k fuglene udgjorde således 76% af de fangede fugle. Munk havde for alvor fået unger på vingerne i området og blev dagens hyppigst mærkede art. I alt blev der fanget 74 fugle, hvoraf 65 blev mærket og 9 aflæst. Vi genfangede tornsanger med belgisk ring, tidligere aflæst på 4. CES runde d. 8. juni 2019 – nu venter vi bare på data om denne fugl. Tak til Jesper Brinkmann for assistance ved nettene fra vi åbnede nettene kl. 4.15 og lukkede igen 6 timer senere.

10. juli 2019 (8. runde)

8. CES runde blev afviklet onsdag d. 10. juli 2019 ved Sydfyns Erhvervsforskole. I alt 68 fugle blev fanget, heraf 6 aflæsninger. 1k fuglene dominerede igen og i dag var særligt tornsangerungerne på banen og udgjorde knap 40% af de fangede 1k fugle. Nye arter for området blev i dag rødstjert, gråsirken og skovspurv.

23. juli 2019 (9. runde)

9. CES runde blev afviklet tirsdag d. 23. juli 2019 ved Sydfyns Erhvervsforskole. Vejret var fint med overskyet fra morgenstunden og 3-4 m/s vind, de sidste timer fik solen sit overtag og temperaturen steg til omkring 25 grader ved sidste netrunde. I alt blev der fanget 70 fugle, heraf 10 aflæsninger. 1k fuglene dominerede igen og udgjort 67% af fuglene. Gransanger blev dagens hyppigste art. Nye art for området blev i dag spætmejse.

4. august 2019 (10. runde)

10. CES runde fandt sted søndag d. 4. august 2019 ved Sydfyns Erhvervsforskole. Vejret var fint med sol fra morgenstunden og 2-3 m/s vind, de sidste timer blev vejret overskyet men lunt. I alt blev der fanget 51 fugle, heraf 39 nymærkede fugle og 12 aflæsninger. Mange af sangerne var væk fra området – måske trækket er begyndt?

10. august 2019 (11. runde)

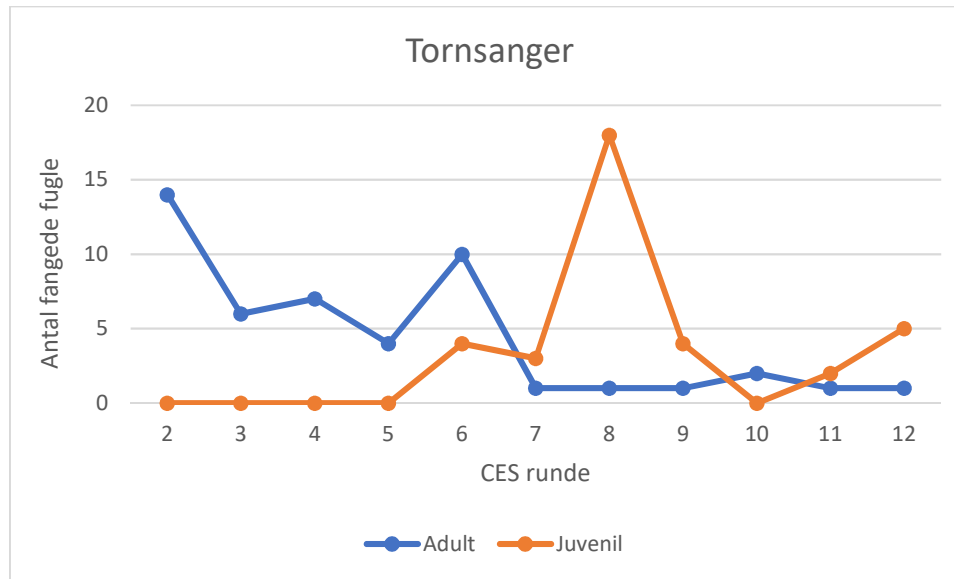
11. CES runde blev gennemført lørdag d. 10. august 2019 ved Sydfyns Erhvervsforskole. Vejret var fint ringmærkningsvejr – overskyet fra morgenstunden, 5-6 m/s vind og lunt. 43 fugle blev fanget, heraf 38 nymærkede fugle og 5 aflæsninger, altså væsentlig færre fugle end de seneste runder. Trækket væk fra området er begyndt og tilgangen af udefra kommende trækgæster minimalt. Af de fangede fugle udgjorde andelen af voksne og ungfugle henholdsvis 48% og 52%. De fleste af de voksne solsorte, gransangere, gærdesmutte, tornsangere, musvitter og munke havde fældning i vinge, hale og kropsfjer. Nye mærkningsarter for CES sitet blev i dag grønirisk og husrødstjert. Artslisten rummer nu 31 forskellige arter.

24. august 2019 (12. runde)

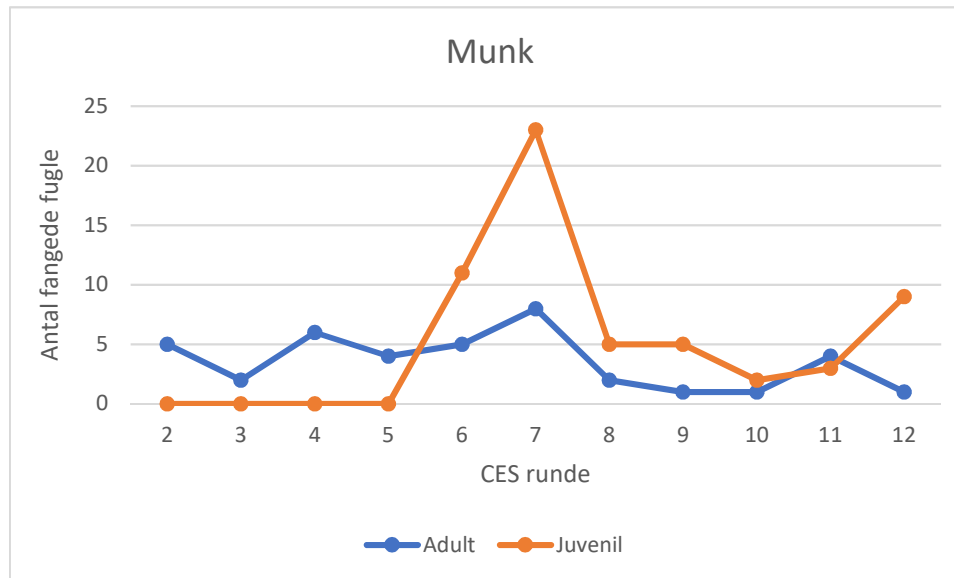
12. og dermed sidste CES runde blev gennemført lørdag d. 24. august 2019 ved Sydfyns Erhvervsforskole. Let tåge fra morgenstunden blev hurtig brændt væk af solen og ringmærkningsvejret var fint med kun 1-2 m/s vind, dog med en del sol på nogle net. 49 fugle blev fanget, heraf 46 nymærkede fugle og 3 aflæsninger. Total er der fanget 631 fugle fordelt på 31 arter i løbet af sæsonen – et ganske pænt resultat, der viser stor artsdiversitet, at sitet primært rummer ynglefugle og i et sådant omfang at det statistiske materiale er stort og robust.

Udvalgte arters ynglesucces

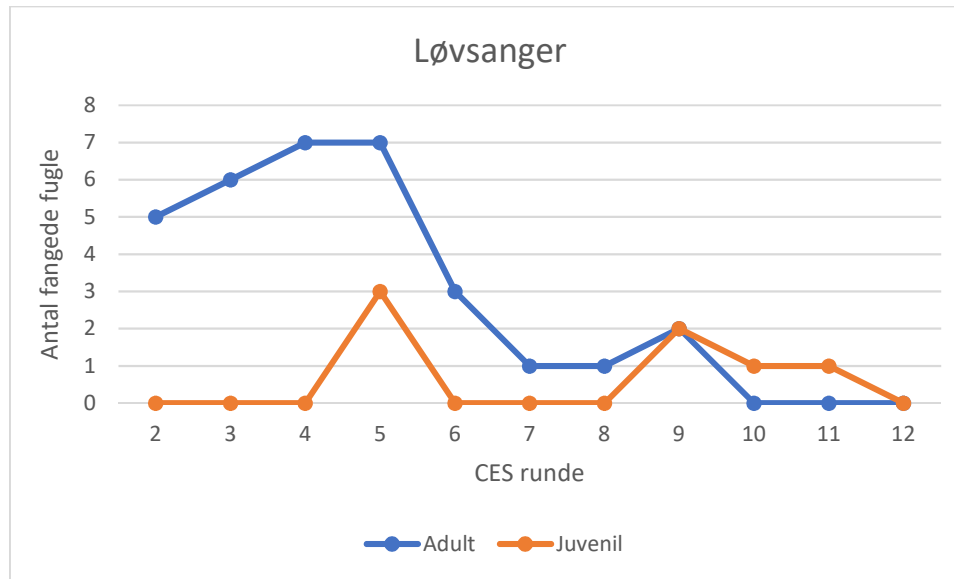
Af nedenstående figur 1a (tornsanger), 1b (munk) og 1c (løvsanger) ses 3 udvalgte arters forekomst i CES periodens runde 2-12. Tornsangere ungeproduktion (1. kuld) toppede i runde 8 (10/7) og i runde 11-12 sås antydning af andet kuld hos nogle ynglefugle. Først kuld af munk kom på vingerne i runde 6-8, med en klar top i runde 7 (3/7) og med antydning af nogle 2. kulds unger med stigning i runde 12 (24/8). Løvsangere ungeproduktion toppede i runde 5 (16/6) for første kuld og runde 9 for 2. kuld.

Figur 1a: Tornsanger

Figur 1b: Munk

Figur 1c: Løvsanger

Øvrige ringmærkningsaktiviteter i CES området

Forår 2019

I foråret 2019 (12. februar – 7. april) er der i CES områdets B- og C-område ringmærket i alt 25 fugle og aflæst 4. Se tabel nedenfor.

Art	Total
Lille gråsisk	1
Stor gråsisk	5 (1)
Hvidsisk	1
Musvit	9 (2)
Sumpmejse	1
Sortmejse	3
Grønsisk	1
Halemejse	1 (1)
Fuglekonge	2
Gransanger	1
Blåmejse	3
Total	25(4)

()= aflæste fugle

Efterår 2019

I efteråret 2019 (perioden 4. september 2019 – 20. oktober 2019) er der i CES områdets A-område fanget i alt 957 fugle hvoraf 900 blev ringmærket og 57 aflæst. I alt 27 forskellige arter var repræsenteret, heraf broget fluesnapper, gråspurv, korttået træløber, skovpiber, som ikke blev fanget i CES-mærkningsperioden (1/5-28/8). Til fangst af jernspurv blev der i perioden lejlighedsvis brugt lyd. Området ser ud til at være fouragerings- og rasteområde for en del trækfugle.

Art	Total
Havesanger	5
Munk	63
Broget fluesnapper	1

Solsort	9
Tornsanger	10
Gærdesanger	4
Løvsanger	8
Gransanger	187
Rødstjert	12
Musvit	40
Jernspurv	407
Skovpiber	5
Stillits	10
Rødhals	44
Gærdesmutte	6
Blåmejse	34
Tornirisk	2
Dompap	8
Kortttået træløber	1
Sangdrossel	5
Bogfinke	1
Gulspurv	48
Sumpmejse	6
Fuglekonge	31
Gråspurv	1
Topmejse	3
Halemejse	5
Skovspurv	1
Total	957

Andre interessante arter i området

På CES-lokaliteten var der i 2019 ynglende grønspætte og rørhøge. Begge arter havde succes i 2019.

Formidlingsaktiviteter

Efter hver gennemført CES runde har skolens kontaktperson Ida List fået tilsendt information om rundernes resultater, samt fotos af ringmærkede fugle med henblik på inddragelse i undervisningen af elever på skolens friluftslinie. Ligeledes er resultaterne løbende blevet opdateret på DOF Fyns hjemmeside med link hertil på Ringmærkerforeningens hjemmeside. Fugle er blevet fremvist for shelter-overnattende skoleelever og lærere samt for en 3g Biologi A gymnasieklasse d. 9/10 2019 som led i deres undervisning i populationsbiologi.

Appendiks 1: Fotos og beskrivelse af netsteder

A1: Placeret i krat (dry scrub), 9 m

A2: Placeret i krat (dry scrub), 10 m

A3: Placeret i krat (dry scrub), 9 m

B1: Placeret mellem skov og vådområde (wet scrub), 9m

B2: Placeret ved vådområde (wet scrub), 6 m

B3: Placeret i lysåbent område i skov mellem kvasbunker, 9 m

B4: Placeret i tjørne/birke bevoksning (dry scrub), 9 m

B5: Placeret i tjørnekrat (dry scrub), 6 m

C1: Placering på overgang mellem sø og krat (wet scrub), 12 m

C2: Placeret ved søbred i krat (wet scrub), 6 m

C3: Placeret i pilekrat der grænser om til vådt engområde (wet scrub), 9 m

C4: Placeret i skovkrat med blandet vegetation (forest), 6 m

C5: Krat med blandet vegetation (eg, bøg, brombær, dry scrub), 6m

C6: Pilekrat på overgang til våd eng (wet scrub), 3 m

Appendix 2: Fotos af arter ringmærket i CES området

Gulbug 2k+

Gulspurv 2k+, M

Havesanger 2k+

Jernspurv 2k+

Tornsanger (3k+) med belgisk ring

Fuglekonger (1k)

Spætmejse

Stillits

Topmejsse

Rødhals (1k)

Gærdesanger (albino), fanget i efterårsmærkningen